

Marshallovo středisko přispívá k porozumění a důvěře v mezinárodním společenství

Evropské Středisko pro studium bezpečnosti G. C. Marshalla bylo otevřeno 5. června 1993 v malebném bavorském městečku, světoznámém středisku zimních sportů, Garmisch-Partenkirchenu. Činnost střediska je zaměřena na spolupráci vojenských i civilních odborníků, kteří se zabývají problematikou národní bezpečnosti. Je financováno Kongresem USA. Spadá pod Evropské velitelství ozbrojených sil USA, jehož posláním je podpora národních zájmů Spojených států amerických v Evropě.

Středisko G. C. Marshalla je rozděleno do třech částí: *Škola strategických studií a vojenské ekonomiky; Středisko pro výzkum a konference; „Důstojník pro zahraničí“ a Institut pro jazykovou výuku.*

Škola strategických studií a vojenské ekonomiky

Úkolem Školy strategických studií a vojenské ekonomiky je školit důstojníky a civilisty pro úsek obrany a vojenského plánování, organizování a řízení s využitím jak historických, tak současných zkušeností z evropských států. Škola byla pojata jako katalyzátor vzájemného propojení odborníků z různých zemí s rozdílnou přípravou, kteří pracují na řešení obdobných problémů. Po návratu z této školy absolventi převezmou důležité úkoly v oblasti ministerstva obrany a ministerstva zahraničních věcí.

Středisko G. C. Marshalla počítá s tím, že svým absolventům bude poskytovat poradenské služby i po absolvování jednotlivých kurzů. K tomuto účelu počítá, že škola uspořádá dvakrát ročně pětiměsíční základní kurzy v angličtině, němčině a ruštině s kapacitou 80 účastníků. Účastníky těchto kurzů budou především vojenští odborníci z členských států NATO. V pečlivě strukturalizovaném akademickém programu seminářů, přednášek a lekcí se budou účastníci zabývat základními problémy, které musí řešit vojenští strategové a tvůrci zahraniční politiky.

Součástí těchto kurzů jsou rovněž i dvě exkurze: jedna do sídla NATO v Bruselu, kde získají účastníci informace o současných evropských bezpečnostních strukturách, druhá do Bonnu a Washingtonu, kde se budou moci seznámit s mechanismem demokratické bezpečnosti. Studující, přicházející v úvahu pro studium na škole strategických studií, budou důstojníci v hodnosti podplukovníka a výše; civilní představitelé, u kterých se předpokládá, že budou zastávat vyšší funkce v jednotlivých odděleních ministerstva obrany nebo ministerstva zahraničních věcí.

Škola vyvíjí svoji činnost v podmínkách naprosté akademické svobody, což se projevuje v neomezené diskuzi všech frekventantů. Vedení školy předpokládá, že dialog zahájený

v diskuzích v Garmisch-Partenkirchenu neskončí absolvováním této školy. Měl by iniciovat stále širší mezinárodní výměnu zkušeností o otázkách bezpečnosti.

Zaměření studia

Škola strategických studií a vojenské ekonomiky má dvě oddělení. *Oddělení demokratického řízení vojenské oblasti*, které se zabývá otázkami: demokratické vlády; vztahy mezi civilními a vojenskými orgány, které zahrnují exekutivní a legislativní dohled; vojenským profesionalismem v demokratických společnostech; formulováním národní strategie obrany; vojenským plánováním; ekonomickými dopady vojenského plánování; přizpůsobením výzvědných systémů požadavkům demokratické společnosti; zbrojní konverzí; ekologickou bezpečností; implikacemi nových technologií v budoucím konfliktu.

Oddělení pro studium evropské bezpečnosti se zabývá událostmi a otázkami, které vytvořily strategické prostředí po 2. světové válce. Tyto zahrnují problematiku urovnávání sporů v poválečném období; příčiny studené války; historii kontroly zbrojení, její vliv na budoucnost a problematiku kolektivní bezpečnosti.

Cílem školy je dosáhnout toho, aby každý absolvent získal pracovní znalosti v uvedených oblastech a byl schopen je využívat při plnění svých povinností ve prospěch (svého) státu. Dalším cílem je, aby absolventi na škole navazovali vzájemná přátelství.

Středisko pro výzkum a konference

Úkolem Střediska pro výzkum a konference je poskytovat příležitosti pro mezinárodní setkání, jejichž účastníci by si vyměňovali nejnovější poznatky týkající se bezpečnosti v Evropě. Cílem těchto shromáždění je postihnout včas možné problémy, aby bylo možné připravit návrhy s optimálním řešením.

Středisko pro výzkum a konference se skládá z *úseku pro plánování konferencí a jejich řízení* a *úseku pro výzkum*. Účastníky těchto setkání budou převážně pracovníci zabývající se přípravou a tvorbou zahraniční politiky i legislativy, kteří jsou zodpovědní za dohled nad bezpečností a armádou. Jednotlivé akce se budou konat na úrovni velvyslanců, chargés d'affaires, ministrů a představitelů vlády, důstojníků generálních štábů a výzkumných specialistů.

Středisko pro výzkum a konference poskytuje rovněž soustředěnou podporu organizaci NATO a dalším nadnárodním organizacím.

Úsek, který se zabývá výzkumem, se soustřeďuje především na výzkum otázek o evropské bezpečnosti, jež se týkají členských států NATO. Hlavní úsilí je však soustředěno na konkrétní výzkumné projekty, které mají sloužit především Škole strategických studií a vojenské ekonomiky, ale i jiným aktivitám výměny informací, pořádaných Střediskem G. C. Marshalla. Středisko pro výzkum a konference počítá s tím, že bude uveřejňovat záznamy z jednání a vydávat časopis k otázkám evropské bezpečnosti.

„Důstojník pro zahraničí“ a Institut pro výuku jazyků

„Důstojník pro zahraničí“ a Institut pro výuku jazyků je nástupnickou organizací dřívějšího *United States Army Russian Institute*, který byl založen v roce 1947. Před svým začle-

něním do Střediska G. C. Marshalla vyškolil přes 900 specialistů znalých problematiky bývalého Sovětského svazu a dalších východoevropských zemí. Cílem tohoto institutu je vyškolení důstojníků na vojensko - politické specialisty, kteří znají regionální problematiku a ovládají jazyk. Škola trvá sedmnáct měsíců. Vyučování je v ruštině. Na programu jsou otázky týkající se ekonomie, vojenství, historie a sociální problematiky Společenství nezávislých států. Účastníci mohou také navštívit jednotlivé státy Společenství nezávislých států.

Absolventi výcvikového programu „Důstojník pro zahraničí“ jsou většinou pověřováni některými funkcemi na ministerstvu obrany a jiných úřadech, kde se vyžaduje znalost regionálního vývoje, včetně analýzy současných zahraničně - politických otázek atd.

Druhou součástí „Důstojníka pro zahraničí“ a Institutu pro výuku jazyků je oddělení pro zvyšování znalostí jazyků, které pětikrát ročně pořádá sedmítýdenní kurzy k zdokonalování znalostí jazyků pro součásti Evropského velitelství. Mezi jazyky, kterým se průběžně vyučuje, patří **ruština, polština, čeština, němčina, francouzština, arabština, srbochorvatština** atd. Tyto kurzy absolvuje ročně přibližně 400 účastníků. Oddělení pro zdokonalování

George C. Marshall

znalosti jazyků poskytuje rovněž služby pro součásti Evropského velitelství, pro jejich vlastní programy k udržování a zdokonalování jazykových znalostí. Toto oddělení poskytuje také specializované jazykové školení například pro úsek kontroly zbrojení a další odborná odvětví. Tyto kurzy trvají přibližně dva týdny a soustřeďují pozornost na specifické a technické jazykové požadavky spojené s prováděním verifikace v rámci kontroly zbrojení.

Životopis G. C. Marshalla

George Catlett Marshall (1888-1959) byl ve své době důležitou osobností na mezinárodní scéně. Od roku 1939 do r. 1951 působil jako vojenský odborník v amerických diplomatických službách. Vykonával rovněž funkci náčelníka generálního štábu armády USA. Podle slov W. Churchilla byl „skutečným architektem vítězství“ spojenců ve 2. světové válce na západní frontě.

V poválečném období v letech 1945 až 1951 usiloval o posílení mezinárodního míru a kolektivní bezpečnosti. Jako státní sekretář (ministr zahraničních věcí) navrhl ekonomickou restrukturu Evropy, tzv. Marshallův plán. Snažil se zahrnout do tohoto projektu ekonomickou pomoc USA pro evropské státy, jejichž hospodářství bylo v důsledku 2. světové války ochromené. Tato pomoc měla být poskytnuta Sovětskému svazu i zemím střední a východní Evropy. Avšak vlády těchto zemí Marshallův plán odmítly.

Když se stalo evidentním, že rozdělení Evropy na východní a západní nebude překlenuto, stal se G. C. Marshall jedním z politiků, který usiloval o vytvoření vojensko - politické organizace NATO. Jejím založením v roce 1949 byla zajištěna bezpečnost Západu. Ve své poslední funkci sekretáře ministerstva obrany v letech 1950 až 1951 dohlížel na vytvoření mezinárodních sil pod patronací OSN.

Přestože G. C. Marshall prožil převážnou část svého života ve službách ozbrojených sil USA, byl považován ve světě za zastávce spolupráce a porozumění mezi národy. Za jeho celoživotní úsilí mu byla udělena v roce 1953 Nobelova cena míru.